

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Zelk Zoltán

Osztályozás

Tárgy:

791.5

Hely:

Idő:

"1950"

Személy:

Helyszám:

fűz.) (Oldal)

Budapest nyomda NV., Közp. v. r. háza — 1896/50

ALADDIN ÉS A CSODALÁMPA

A Moszkvai Állami Bábszínház előadása

Varázslat — mondják sokan a nézőtéren — valószínűleg varázslat... Holott sokkal több annál: egy zseniális irányító és kiváló munkatársainak, színészeknek, festőknek, muzikusoknak tökéletesre fejlesztett, együttes munkája. Tehát nem „hihetetlen”, nem is „elképzeltetlen”, mint a nézőtéri ámulat suttogja, nagyönis elképzeltető, de egy új, magasabbrendű társadalom s ebben a munkának — ezesetben a művészi munkának — fanatikus szeretete kell hozzá, az a szándék, hogy munkánkkal a népet szolgáljuk, hogy tudásunk legjavát adva, a legmagasabb elérésére törekedjünk.

Amikor előadás előtt a függöny elé lép Obrazcov, már néhány szó után személyiségének varázsa alá kerülünk. Szovjet ember áll előttünk, művész, aki a maga „szakmáját”, a bábszínházat minden eddiginél magasabb színvonalra emelte, s aki mégis a mégjobbal, a mégkülönbet akarja elérni. Ezt halljuk ki szavaiból, ezt olvassuk ki kedves, magávalragadó mozdulataiból. Ezért tartozik az előadás felejthetetlen élményei közé Obrazcov bevezetője is: ez a rögtöni barátsággá váló találkozás is közelebb visz bennünket az előadás „csodáinak” megértéséhez.

Aladdin, a szegény ifjú, egy mesebeli város piacterén, a földön heverve énekel. A kis bábu a néhány méternyi színpadon pillanatok alatt óriássá növekszik. Érezzük, hogy mint minden igazi mesehős, Aladdin is a népet jelképezi. Az elnyomott, munkájában kizsákmányolt, vagy munkátalanul vándorló embert, akinek ajkán dal, szívében pedig az igazságtevés vágya él. Azért született a nép képzeletében, hogy győzzön és igazságot tegyen.

Ilyen mesehős Aladdin is, ezt mondja el a játék, amit a kis színpadon látunk. Nincs akadály, amit Aladdin ne tudna legyőzni, nincs olyan erős ellenség, akinek fegyvere ki ne csorbulna Aladdin igazán. Hiába a Nagyvezír gonoszsága, hiába a Jövendőmondó ármánykodása, hiába láncolják Aladdint a börtön sziklafalához! A kapusi szultán csak akkor adja hozzá lányát, ha egyetlen éjszaka aranypalotát épít. Nos, egy pillanat se kell hozzá s Aladdin varázsszavára ott lényesedik a semmi-ből nőtt aranypalota! Így lesz minden ármánykodás, üldözés, halálos veszély után Aladdin felesége a szépségesszultánkisasszony...

Ennyi a mese, amit közel két és fél órán keresztül játszanak Obrazcov „élő” bábu. De mennyivel több az, ami a mese keretén belül történik. A népi kép-

zeletet, a győzelmes igazság, az emberi boldogság utáni vágyakozást láttuk eljátszani bábszínházban eddig elképzelhetetlenül tökéletes művészettel. S mennyi humor, mennyi gyöngédség, a mozdulatok, hangok és színek milyen nagyszerű harmóniája! Képzelték el bábuk játékával, amint Aladdin gyengéd, szemérmes mozdulattal megérinti a szultánkisasszony hajfonatát... Vagy amint solymászatra indulva, egy pillanatra megállítja paripáját s a kerítésen áthajolva, csókkal búcsúzik szerelmesétől... Képzelték el a motyogó, bárgyú szultánt, akinek balján a Nagyvezír, jobbán a bölcsek bölcese ül, s ez utóbbi a legügyefogyottabb kérdésekért is fellapozza a hatalmas bölcsek könyvét... Képzelték el sakkozó, hárfázó bábukát, akiknek minden mozdulata, minden hangja az Ezeregyéjszaka világát varázsolja a színpadra.

Erthető, hogy a közönség alig tud felocsúdni ámulatából, amikor az előadás véget ér. Pedig még marad ezutánra is ámulnivaló. Karjukon a most már mozdulatlan, de előbb még táncosokat is megszegényítő mozgású bábukkal függöny elé lép néhány színész. Sötétkék munkaruhába öltözött nők és férfiak. Ezek a mosolygó, egyszerű emberek a csodatevők: az ő mozdulataikat láttuk, az ő éneküket hallottuk, mikor a bábuk játékán csodálkoztunk. Igen, ehhez is szovjet embernek kell lenni, hogy *ilyen művészettel, ilyen színjátszó képességgel* „elrejtőzzenek”, a bábuknak engedve a „diesőséget”... S mert ez az emberi magatartás, ez a szocialista hivatástudat az igazi magyarázata a Moszkvai Állami Bábszínház tökéletes művészetének, úgy érzem, hozzátartozik e beszámolóhoz az a történet, amit Obrazcovtól hallottunk. Elmondta, hogy a Nagy Honvédő Háború idején a harcterekek s a katonakórházakat járták. Az egyik kórházban két sebesült szovjet katona előtt játszottak teljes előadást betöltő műsort. Ezek a katonák nem tudtak tapsolni — mondta Obrazcov —, mert nem volt kezük. De amikor látta, hogy arcukba visszatér az élet és szívükbe a bizakodás, akkor értette meg igazán a művész feladatát. Így szól a történet, amit Obrazcov a magyar művészeknek, nézőknek elmondott s amihez még a következőket tette hozzá:

— Harminc esztendő alatt száz- és százezrek előtt játszottam. De akkor, ott, a kórházban úgy éreztem, hogy sohasem játszottunk ilyen nagy közönség előtt. Mert azok előtt játszottunk, akik hazánkért, az emberi-ségért harcoltak.

Zelk Zoltán